

בחלקו, אבל בעצם רוצה קצת יותר, אולי כדאי להוכיח לעצמו שהוא מסוגל למשל אטין, זה שהצופה מגלה אותו בצילום הראשון של הסרט כשהוא ניצב על בלימה, מעל לקומה השישית של בניין סאריסאי גבוה, לבוש בחלוקי-בית ובנעלי בית בלבד ומתבונן כאימה בהמון המצטיינים סופר למטה, במכונית מכביה-אש ובניידת המישטרה ההטלוויזיה הממתייגת לו.

אטין (ז'אן רזשפור) הוא הסקיד הבר-כיר. יש לו אשה אלהבת (דניאל דלורם) וילדים נחמדים, אבל יום אחד ראה נערת שער יפהפיה וגיזעית כסוסת מירוצים, (אני דופרי), ומאחרו רגע לא היתה לו עוד מנותח. זהו הרומן הגדול האחרון של חייו, השאנס האחד שעוד נותר לו לטעום מן הפרי האסור, והוא מוכן לעשות הכל כדי לקטוף אותו.

רק לדבר אחד אינו מוכן: לוותר על אשתו. ובעצם, למה שיוותר? היא הרי אהב אותה. היא נתמדה, מלאת רוח נערי רים (בהתבגר לידה חזרה ללמוד באוניברסיטה), והוא אינו רוצה לפגוע בה. מדי סר כפול? בלי ספק. אבל איזה בורגני המכבד את עצמו אינו סובר שמגיע לו, מדי פעם, להסתתר מאחרי מוסר שכזה? איב רובר, במאי צרפתי שהוכיח את עצמו כבר לא פעם בחוש קומי הגובל עם האבסורד שהוא מחדיר לסרטיו, התל מלא מכיר, לא יודע, שהיה הסרט המצחיק ביותר של לואי דה-פינס ועד לבלונדיני עם הונגל השחורה, הגנה להתביל גם כאן את גיבוריו עד למצב שבו הם שרדים במבוכה מתמדת. בכל פעם שארבעת הידיים משחקים טניס (מישחק-החובה הבורגני), מופיעה אמו של סימון עם מיוודו-תיה, מניחה אהם ליד הרשת ודורשת שהמישחק יפסק מייד משום שהיא צריכה לעזוב את מאהבה ואין בעולם דבר חשוב מזה (היא עוזבת אותו בערך פעמיים בשבוע).

ואם אטין תלוי על בלימה, בתחילתו ובסופו של הסרט, כשצופת כולה מתברר גנת בו בלעג דרך מכשירי-הטלוויזיה, הרי אשתו עומדת במהלך הספורד במצבים מבייכים לא פחות כאשר אחד מחברי הכיתה של בתה מחליט שהיא אשת חייו, ועליה להתעלס עמו ויהי-מה. הוא מציג לפניה את הבעייה בצורה הברורה והמפורשת ביותר ואינו מוכן בשום פנים לקבל תשרי בה שלילית.

קורבה היא מיקרית. במבט ראשון, הקירבה לנושא של וינסאן, פרנסואה, פול והאחרים וזעקת לעין, היא בהחלט לא מיקרית. קלוד סוטה, שביים סרט זה, החל את דרכו המיקצועית בקולנוע כעוזר של רובר בלא מכיר, לא יודע, שחקן ובדרן

במאי איב רובר חוש קומי + אבטורד

על הבימה במקור, והיה מאז ומתמיד מלא הערצה אליו. "הוא יצא או מבית-הספר לקולנוע, היה אסיטנט שלי אבל לימד אותי את הכל על הקולנוע". הודה רובר בראיון לפני כמה שנים.

יש להוסיף לכך את העובדה שהתסריטאי ז'אן דאבאדי, שכתב יחד עם רובר את רווקים, נשואים... בוגדים, היה שותפו של סוטה לכתובת ונסאן, פול סוטה, פול והאחרים. דאבאדי, פיזמנאי, המוריסט, מחזאי ותסריטאי, הירבה לעבוד עם בשניים גסריחד (עם כל אחד רמו נוסף לקווי-המחשבה המשותפים בינו מהם עשה ארבעה סרטים), ואולי זהו לבין שני הבמאים.

השיוויון החברתי

אדם אינו ציפור (תכלת, תל-אביב, יוגוסלביה) - סירטו העי-לילתי הראשון של דושן מאקא-בייב (סרט מתוק, מיסטריו האורגניום) הוא קל יותר להבנה, ממבט ראשון, אם כי מי שרוצה באמת לרדת לעומקו של הסרט מוטב לו שישים לב היטב למתרחש על הבד, ולא יילך שולל אחר קווי-העלילה הפשוטים לכאורה.

כי העלילה באמת פשוטה: מהנדס בא הרכיב טורבינה בכפר נידח החי כולו סביב למיכרות ולמיפעלים שבהם מעבדים את העפרות. הוא פוגש בכפר ספרית צעירה, ולרגע נדמה שנוצר ביניהם רומן, אולם היא צעירה מדי ותוססת מדי, והוא רציני מדי ומסור מדי לעבודתו והכל מסתיים בלא-כלום. עלילת מישנה מספרת על פועל שזונה את אשתו לטובת פולגש צועניה, ועל הכרות העצמאות של הפועלת הזאת.

לכאורה, תכלית המפשטות. למעשה, כל מה שמאפיין את מאקאבייב המאוחר נמצא כבר כאן: הצגת דברים מנוגדים זה מול זה, כדי לאלץ את הצופה להסיק מסקנות. הניגוד בין המסורת המקובלת לאופי האדם. הצביעות ש-במושגי השיוויון החברתי (המורה מסביר לתלמידיו מהי עבודת הפועל, ומולו הפועל עצמו שנוסף זועה, נחנק מאבק וגבו נשבר תוך כדי העבודה) וכו'.

מאקאבייב צילם את סירטו כמעט כתעודה שבה ה-מצלמה חודרת לפינות נסתרות ומגלה צדדים אפלים בחברה

מילנה דראבינ' - יופי של שחקנית

היוגוסלביה, ומכאן יש לעימות בין העובדות השונות על המסך תוקף רב עוד יותר. מיסחקה המשוחחר ואישיותה החושנית של מילנה דראבינ' (שהופיעה גם במיסטרי האור-גניוס לצד צוות אלמוני, אבל מוצלח לא פחות, הם תרומה נוספת לסרט שמוכיח כי מאקאבייב לא עשה את סרט מתוק במיקרה, ואין פלא שהוא נחשב כאחד היוצרים המעניינים בקולנוע של היום.

תיסכוליו של אנון יהודי

הרומן שלי עם אנני (שחף, תל-אביב, ארצות-הברית) - השם העיברי המושג של הסרט הזה (במקור הוא נקרא אני הול) אמור לשוך לקולנוע גם נשמות רומנטיות, ולא רק את הסידי ההומור של וודי אלן. אבל במיקרה זה נראה שלא היה צורך בפיתוי פשטני שכזה, מפני שהקהל כנראה ינהר אליו גם בלעדיו. הסיבה, פשוטה: זהו סירטו הטוב ביותר של וודי אלן, השלם ביותר, המגובש ביותר והכן ביותר. הדמות הראשית בו היא קומיקאי שעבר את שנת ה-40 לחייו. הדימויון לאלן עצמו אינו מקרי כלל. הוא מאוהב בזמרת מתחילה ושאתנית, וחי עימה מיספר שנים. שוב, הדימויון ליחסיו עם דיאן קיטון, המופיעה מולו בסרט, אינו מיקרי כלל וכלל.

מאחר סיפור-האהבה השלומיאלי בין השניים, שבו פצצות הצחוק נורות בזו אחר זו בקצב מסחרר, מסתתר למעשה סרט שיש בו ביטוי מלא התיסכולים של אמן שהוא גם יהודי, גם נמוך-קומה, גם ממושקף, וגם מלא וגדוש ספקות ביחס למעלות ולכישורים שבהם התברך. נישמטה יוצאת לעניינים שברומו של עולם, לברגמן ולהצער והחמלה (הסרט התעודי המעולה על צרפת הכבושה במלחמה ה-אחרונה), אבל הוא מתפרנס מהצחקת אנשים. הוא אמרי-קאי בכל רמ"ח אבריו, אבל משום-מה נדמה לו שכל מה שעובר ברחוב מתייחס בצורה זו או אחרת ליהדותו. הוא בו בוחמה ולפולחניה, אבל מהווה חלק בלתי-נפרד ממנה.

אלן וקיטון - אורגיה אוטוביוגרפית

אין צורך להיבהל אם הדברים נשמעים רציניים מדי. גאוניותו של אלן היא שהוא יודע לומר כל זאת בצורה המשעשעת והמפוכחת ביותר, כאשר כל הניסיונות וההש-תוללות הקולנועית שלו בעבר עוזרים לו כאן להתבטא בצורה חופשית לגמרי, לעבור ללא קושי מן ההווה לעבר וחזרה להווה, מדימויון למציאות, ומרמז של רצינות לבדיחה מופוצצת.

אני דיפיה בדמות מרין מזרני החטא שבטון

וכדי להשלים את אווירת החברות שעל בימת הצילומים, יש לציין שרובר הוא במאי שכל שחקן שמח לעבוד עימו, דווקא משום שלא נישש עד היום את המישחק שבו החל את דרכו, ולכן קל לו להידבר עם שחקנים אחרים. במיקרה זה היתוספה לתחושה המשפחתית של ההסרטה העוב-דה שדניאל דלורם היא רעייתו במציאות של רובר, שז'אן רזשפור הופיע בתפקיד ראשי במה שנחשב עדיין כסירטו הטוב והתאמיתי ביותר של רובר (שלום לאמו), ושגי בדוס הגיש במשך תקופה ארוכה, על בימות פאריס, מערכונים הומוריסטיים של האבאדי.

עבודה פיזית. אומנם, אם מתעקשים להשוות עם סירטו של סוטה, אין מנוס מן המסקנה שרובר מתייחס לכל העניין בקלילות רבה יותר, מעדיף להיצמד לתו-מור שעל פני השטח במקום לחטט מתח-תיו, ואולי משום כך היתה גם הצלחתו המיסטרית גדולה יותר. רובר מודע לעניין, כפי שהיה מודע לו גם בעבר. חלק מהנא-חו מן המיקצוע, היא בעצם התענוג שב-עשייה. "אולי משום שהייתי פעם פועל-דפוס", הוא אומר. "אני אוהב את העבודה הפיזית, ועשיית סרט היא כמעט עבודה כזו".